

Motion till riksdagen 2021/22:3882

av **Gudrun Brunegård m.fl. (KD)**

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	2
Tabell 1	5
Frihet och utveckling i vår omvärld	5
Kristdemokraternas syn på utveckling.....	5
1 Stöd och hjälp till världens allra fattigaste.....	6
2 Stöd till människor på flykt.....	7
3 Demokrati och mänskliga rättigheter måste stärkas	7
Sveriges politik för global utveckling.....	8
Internationellt bistånd – våra prioriteringar.....	9
Humanitärt stöd	9
Demokratiutveckling – en grund för framtida fred och säkerhet	10
Värna religionsfriheten	11
Det civila samhällets omistliga betydelse.....	12
Barns och kvinnors hälsa	13
Reformera FN-systemet.....	14
Kvinnor i krig och konflikt.....	15
God förvaltning och stärkt rättsväsende	15
När bistånd missbrukas.....	16
Palestinska områden och UNRWA	17
Irak.....	18
Islamic Relief.....	18
Klimatbistånd och katastrofförebyggande arbete.....	18

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige genom EU och FN bör verka för att fler länder ökar sitt bistånd så att de når upp till minst 0,7 procent av BNI, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att regeringen bör ge ett särskilt uppdrag till Sida och Expertgruppen för biståndsanalys i syfte att stärka kvaliteten i genomförandet av biståndet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över riktlinjerna för Sveriges bilaterala samarbetsstrategier och hur effekten på bästa sätt kan stärkas genom samarbete med privata aktörer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvantifierbara mål och ambitioner med biståndet i syfte att bättre kunna utvärdera dess effektivitet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt exempelvis Expertgruppen för biståndsanalys att mer ingående granska regeringens arbete med genomförandet av politiken för global utveckling (PGU) och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör se över möjligheten att stoppa export och följdleveranser av krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden till Saudiarabien och Förenade Arabemiraten så länge kriget i Jemen fortgår, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om handeln med konfliktmineraler och en klassificering av kobolt som konfliktmineral, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omfördela biståndet för att kunna hjälpa fler människor som befinner sig på flykt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påbörja arbetet med att bygga upp en egen svensk struktur för att kunna bistå med flyktinghjälp i vår värld och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i ökad utsträckning kanalisera det humanitära stödet genom civilsamhällesorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i ökad utsträckning kanalisera det humanitära stödet via kyrkor i Irak och Syrien, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det multilaterala stöd som Sverige ger till en rad olika FN-organ måste fokuseras och samlas hos de organ som arbetar bland flyktingar och med barns säkerhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste ligga i framkant när det gäller att stödja och utveckla insatser som syftar till att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om humanitärt bistånd i form av digitaliseringsstöd och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ta fram en långsiktig strategi för stödet till den afghanska civilbefolkningen och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en särskild biståndsstrategi inklusive en frihetsfond som inriktas på att ge stöd till människorättsförsvarare och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till kooperativ och småskaligt jordbruk i låginkomstländer och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU måste ställa krav på att den eritreanska regimen släpper Dawit Isaak fri för att få ingå i EU:s biståndsprogram och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de nya landstrategier som tas fram alltid ska innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla diplomater bör ha genomgått utbildning och fortbildning i frågor som rör religionsfrihet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera ansträngningarna för att civilsamhällesaktörer och oppositionspolitiker ska kunna verka, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftning och sedvänja som tillåter tvångsäktenskap och barnäktenskap aktivt måste motverkas och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om trosbaserade biståndsorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vaccin och andra hälsoinsatser via Globala fonden och den globala vaccinalliansen Gavi och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om investeringar i infrastruktur för vatten, sanitet och hygien, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att FN-organ reformeras och blir mer resultatutvärderade, transparenta och effektiva, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förhindra sexuella övergrepp och könsrelaterat våld mot kvinnor som pågår systematiserat och i stor omfattning i konflikter runt om i världen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att belysa frågor kring god förvaltning i statsfinansierade svenska biståndsinsatser och tillkännager detta för regeringen.

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det svenska utvecklingsbiståndet i högre grad bör gå till att stärka rättsväsendets institutioner i låg- och medelinkomstländer, vilket innefattar polis, domstolsväsende och kriminalvård, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör inrätta en forsknings- och innovationsenhet för nydanande och evidensbaserad metodik inom biståndet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU måste ställa krav på att den palestinska myndigheten bättre uppfyller demokratiska principer, bekämpar korruption och respekterar mänskliga rättigheter för att få ta emot bistånd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast möjligt frysa det svenska biståndet till FN:s organisation för palestinska flyktingar (UNRWA) och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som en av UNRWA:s största bidragsgivare aktivt bör verka för en reformering av FN:s bistånd till palestinska flyktingar med sikte på att överföra verksamhet och ansvar till flyktingkommissariatet (UNHCR), och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att villkora och minska Sveriges bistånd till Irak och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frysa biståndet till Islamic Relief och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om klimatbistånd och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Sida i uppdrag att inom ram öka stödet till hållbar livsmedelsproduktion med fokus på småskalighet i låginkomstländer och på katastrofförebyggande åtgärder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Tabell 1

Anslagsförslag 2022 för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Biståndsverksamhet	49 985 150	±0
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 652 317	±0
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	17 308	±0
1:4 Folke Bernadotteakademien	213 367	±0
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000	±0
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	21 620	±0
Summa	51 939 762	±0

Frihet och utveckling i vår omvärld

Kristdemokraternas syn på utveckling

Vi har alla ett moraliskt ansvar att arbeta för att utrota fattigdom och förtryck i världen. Idén om att alla människor föds fria och jämlika, var vi än bor, och har samma lika och okränkbara värde och att vi alla har ett ansvar för varandra utgör en stark motivation till den solidaritet och medmänsklighet som är grundläggande i den kristdemokratiska ideologin. Den solidariteten stannar inte vid Sveriges gräns.

De övergripande målen för Sveriges utvecklingssamarbete måste vara att hävda människovärdet, höja de fattigaste människornas levnadsnivå och främja mänskliga rättigheter och demokrati. Den enskilda människans situation måste vara i fokus för detta arbete. Genom utbildning, arbete och ökad delaktighet i samhället, starkare civila samhällen och större spridning av makt och resurser främjas förutsättningarna för en hållbar utveckling.

Kristdemokraterna vill ha en ambitiös utvecklingspolitik och värnar ett generöst bistånd. Vi har under många år aktivt verkat för att hålla nivån för biståndet på 1 % av BNI, så även i 2018 års KD-M-budget. Sverige bör även verka för att andra länder höjer sina biståndsnivåer. Det är bara ett fåtal länder som lever upp till EU:s mål om att minst 0,7 % av BNI ska gå till officiellt bistånd.

När biståndspolitiken alltmer styrs av nationella intressen och inte utvecklingen i världen bör Sverige stå upp för en generös och effektiv biståndspolitik. Därtill menar Kristdemokraterna att det krävs högre samstämmighet mellan bistånd och säkerhetspolitik. Fred och stabilitet är en förutsättning för utveckling och för att kunna bedriva utvecklingssamarbete. Oftast är det de konfliktdrabbade länderna som är i störst behov utav hjälpinsatser utifrån. Kristdemokraterna vill exempelvis intensifiera kampen mot islamistisk terror i Sahel. Detta görs genom deltagande i Task Force Takuba i Mali, och samtidigt vill vi utöka biståndsinnsatserna till landet.

För att upprätthålla legitimiteten för biståndspolitiken, och till syvende och sist enprocentsmålet, måste varje skattekrona användas så effektivt som möjligt. OECD:s biståndskommitté Dac skriver i en särskild utredning från 2019 att svenskt bistånd är

ambitiöst och skickligt genomfört. Vidare konstaterar Dac att Sverige är en högt ansedd aktör internationellt.

Dock går det att skönja viss kritik mot Sveriges höga bidrag till olika FN-organ, ofta i form av kärnstöd. Kristdemokraterna har på liknande sätt sedan tidigare kritiserat regeringen för att kanalisera biståndet genom ett trögt och många gånger ineffektivt FN-system. Detta är ett vårdslöst sätt att använda skattepengar och riskerar att urholka legitimiteten för biståndspolitik.

Kristdemokraterna menar att det krävs nytänkande i biståndspolitik. De myndigheter och organisationer som administrerar biståndet måste parallellt stärkas för att upprätthålla en hög kvalitet. Det måste säkerställas att kapaciteten för att administrera och följa upp biståndsinsatser är hög. Behoven i världen är stora och medel ska inte gå förlorade på grund av dålig kontroll och insyn.

Kristdemokraterna föreslår därför att Sida och Expertgruppen för biståndsanalys ges ett särskilt uppdrag att inkomma med förslag kring hur kvalitetsarbetet i myndigheter och organisationer kan stärkas i samband med att biståndsramen ökar i takt med BNP-tillväxten. Kristdemokraterna vill också se att en utredning tillsätts som ger förslag om hur biståndet kan utvecklas framöver, vilken bör inkludera hur effekten på bästa sätt kan stärkas genom samarbete med privata aktörer. Utredningen ska också behandla hur biståndet i högre grad ska fördelas på ett evidensbaserat effektivt och framgångsrikt sätt. En sådan utredning ska också presentera förslag om hur Sida kan ha öppna processer, upphandlingar eller öppna "calls for proposals" när bilaterala samarbetsstrategier ska genomföras. Vi måste också våga kvantifiera våra mål och ambitioner med biståndet, för att kunna utvärdera dess effektivitet. Hur har andelen vaccinerade ökat? Hur många fler flickor går i skolan? Hur många fler kvinnor har fått tillgång till säkra förlossningar?

När utvecklingen på många områden går i fel riktning är det viktigt att Sverige inte blir alla goda gåvors givare och ständigt bygger ut åtagandena tematiskt utan identifierar de områden där Sverige har ett tydligt mervärde och förmåga att agera komplementärt i förhållande till andra givare. Detta är även något som OECD-Dac tar upp i sin utvärdering av svenskt bistånd från 2019. Kommittén menar att biståndet präglas av spretiga strategier och tematiska prioriteringar. Detta leder till en ökad risk för att bistånd leder till dubbla anslag för projekten. Dessutom saknas tydliga prioriteringar.

Kristdemokraterna menar att inriktningen måste styras av hur behoven i världen ser ut. Vi vill lyfta tre områden som särskilt angelägna:

1 Stöd och hjälp till världens allra fattigaste

Coronapandemin har allvarligt försvårat ansträngningarna för att nå de globala målen i Agenda 2030. Pandemin förvärrar existerande problem med hunger, fattigdom, bristfällig skolgång och tillgången till sexuell och reproduktiv hälsa.

Fattigdomsbekämpning måste prioriteras i svenskt bistånd. För första gången på 22 år har antalet människor som lever i extrem fattigdom ökat. Det visar statistik från Världsbanken för år 2020. Under 2021 väntas uppemot 750 miljoner människor leva i extrem fattigdom, vilket är en ökning med mer än 150 miljoner människor sedan pandemin startade.

Antalet människor som inte har säker tillgång till mat och de som lever i ständig hunger har också ökat kraftigt under pandemin. Bara under 2020 ökade antalet människor som inte har tillräckligt med mat för dagen med 320 miljoner. Enligt en rapport från organisationen Oxfam överstiger antalet människor som dött av hunger till

följd av pandemin antalet som dött i covid-19 efter att ha smittats av viruset. Redan före pandemin hade framstegen för att minska och utrota fattigdom och hunger stannat av.

Världsbanken och FN gör därför bedömningen att de två första globala målen om att utrota fattigdomen och hungern till 2030 inte längre kan nås.

I pandemins spår har även antalet flickor som ryckts från skolgång och gifts bort ökat lavinartat. Även antalet offer för sexuellt våld och människohandel har ökat.

Det är framför allt människor i de mest utsatta låginkomstländerna och i länder drabbade av krig och konflikter som halkar efter. Mest ser hungern ut att öka i länder såsom Afghanistan, Etiopien, Jemen, Sydsudan, Syrien och Venezuela, för att nämna några.

Även i länder som tidigare haft en positiv utveckling med en växande lägre medelklass har drabbats hårt. Delar av medelklassen i flera folkrika länder som Indien, Sydafrika och Brasilien står på randen till att falla tillbaka i fattigdom. Det försämrar deras livsvillkor och framtidsutsikter men riskerar också att få konsekvenser för världsekonomin.

Med anledning av detta vill Kristdemokraterna att större del av biståndet fokuseras till låginkomstländer där behoven är som störst. Samtidigt är det viktigt att bibehålla och se över strategier där medel kan ges till många programländer, inklusive medelinkomstländer. Ett viktigt exempel på en sådan är strategin för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer. Här kan även små anslag göra stor skillnad, särskilt om utförandet sker i tätt samarbete med de svenska ambassaderna runt om i världen. Vårt förslag om en frihetsfond, som vi utvecklar senare i texten, är också ett steg i denna riktning.

Livsmedelsförsörjningen hotas också av klimatförändringar. Som ett led i att bekämpa fattigdom och hunger vill Kristdemokraterna att en större andel av biståndet avsätts till att stärka kooperativ och småskaligt jordbruk i låginkomstländer. En sådan satsning bör särskilt gynna kvinnliga bönder, som utgör en majoritet av världens fattiga och som samtidigt är viktiga aktörer för att säkra allas rätt till mat. Därmed kan vi både främja livsmedelsförsörjningen i stort och inte minst direkt förbättra den egna familjens förutsättningar till utbildning och utveckling.

2 Stöd till människor på flykt

Sverige och omvärlden måste i högre grad bidra till att hjälpa människor på flykt. I många fall förvandlas de tillfälliga flyktinglägren till långsiktiga boenden med stora humanitära behov. Sverige måste bidra till nya sätt för att möta människors nöd och utsatthet. Vatten, mat och utbildning får inte saknas när det internationella samfundet tar på sig ansvar för människor i utsatthet.

3 Demokrati och mänskliga rättigheter måste stärkas

Demokratin är på tillbakagång. Runt om i världen trycks det civila samhället, oppositionspolitiker, journalister och jurister tillbaka. Utrymmet för de mänskliga rättigheterna minskar, och det riskerar att resultera i en alltmer osäker värld. Stödet till dessa grupper behöver stärkas och prioriteringen hållas högre.

Det måste ställas tydligare krav på aktörer som mottar svenskt bistånd. Det handlar om alltifrån att frysa biståndet till statliga aktörer där den demokratiska utvecklingen går åt fel håll, som exempelvis har skett med biståndet till Belarus, Tanzania och Kambodja,

eller till organisationer som inte på ett trovärdigt sätt står upp för demokratiska värderingar.

Det är även Kristdemokraternas uppfattning att Sverige inte kan avsäga sig ansvar bara för att man agerar mellanhand. En stor del av Sveriges bistånd förmedlas via multilaterala organisationer och det faktum att Sida endast är avtalspart i flera projekt gör inte att vi från Sverige ska ställa lägre krav. Ett tydligt exempel på detta är att belarusiska statstjänstemän som gjort sig skyldiga till allvarliga människorättsbrott ändå har kunnat ta del av svenska biståndspengar. Det var möjligt eftersom stödet gått via UNDP:s lokalkontor i Minsk. Regeringen måste ta ansvar för hela den svenska biståndskedjan, oavsett om stödet kanaliseras via EU, FN-organ eller civilsamhällesorganisationer.

Den rödgröna regeringen har återkommande valt att se mellan fingrarna med oegentligheter och dragit sig för att villkora svenskt bistånd. Uttalanden och kritik förekommer, men direkta åtgärder mot biståndsländer vilkas regimer allvarligt kränker mänskliga rättigheter är ovanliga. Det går inte att kompromissa om dessa rättigheter och Sverige måste nu på allvar sätta kraft bakom orden. I slutändan handlar det om legitimiteten för biståndet och respekt för skattebetalarnas pengar.

Pandemin har även bidragit till ökad övervakning av invånare i land efter land. Många gånger har dessa åtgärder motiverats med att vara nödvändiga för att hindra smittspridningen. Men smittspridningen får inte bli en ursäkt för att bereda mark åt auktoritära styren och underminera demokratin och de framsteg som har gjorts runt om i världen. Det är nu än viktigare att Sveriges insatser fokuseras på att stödja de mest utsatta och stå upp för demokrati och mänskliga rättigheter genom stöd till lokala aktörer och civilsamhället.

Sveriges politik för global utveckling

Sveriges politik för global utveckling, PGU, sätter, i kombination med Agenda 2030, ramarna och ambitionsnivån för vårt bidrag till en rättvis och hållbar global utveckling. Det svenska utvecklingssamarbetet är ett viktigt redskap i dessa strävanden, men det är viktigt att poängtera att PGU inte primärt handlar om bistånd, utan om att alla politikområden inom ramen för sina områden ska bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. Det är välkommet att regeringen har utsett PGU-ansvariga på samtliga departement och att varje departement tar fram handlingsplaner för arbetet med PGU kopplat till Agenda 2030. Regeringen bör också organisera arbetet med PGU på ett sådant sätt att det i slutändan inte är departementens särintressen som styr när en fråga ska avgöras. Kristdemokraterna vill också att exempelvis Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) fortlöpande granskar regeringens arbete med genomförandet av PGU.

En samstämmig politik för global hållbar utveckling handlar om att alla politikområden strävar åt samma håll. Detta är avgörande om vi ska kunna nå Agenda 2030 och de sjutton globala målen, trots de utmaningar som pandemin har medfört i detta hänseende.

Klimatfrågan och utsläppen av växthusgaser är en av vår tids största utmaningar. Utsläppen och den globala uppvärmningen känner inga gränser och måste lösas i internationellt samförstånd. Därför är det viktigt att vi möjliggör för fler internationella klimatinvesteringar inom ramen för PGU.

Inbördeskriget i Jemen är vår tids största humanitära katastrof. Mer än 230 000 människor har fått sätta livet till sedan konflikten inleddes 2014. Det råder stor brist på mat, vatten, mediciner och bränsle i landet. Fler än 24 miljoner människor, över 80

procent av befolkningen, många av dem barn, är i akut behov av humanitärt stöd. FN hade 2018 dokumenterat 2 369 barnsoldater, en del så unga som elva år.

Att regeringen med ena handen delar ut ett generöst humanitärt bistånd och mäklar fred i Jemen, och med andra handen förser Saudiarabien och Förenade Arabemiraten med krigsmateriel, är ett tragiskt exempel på bristen på samstämmighet inom PGU. Trots att ett demokratikriterium har införts för prövningen av svensk krigsmateriel-export har nya tillstånd för export av krigsmateriel för strid givits till Saudiarabien. Detta samtidigt som kriget i Jemen pågår sedan 2014 och har skördat mer än 230 000 människoliv. Kristdemokraterna menar därför att det är hög tid att regeringen ser över möjligheten att stoppa export och följdleveranser av krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden till Saudiarabien och Förenade Arabemiraten så länge dessa länder är inblandade i konflikten.

Vi vill även belysa problematiken med handeln med konfliktmineraler och dess inverkan på barns och kvinnors hälsa och välbefinnande. I DR Kongo arbetar barn och vuxna under slavliknande och hälsovådliga former i gruvor som producerar mineraler som exporteras ut ur landet. Dessa barn förhindras därigenom att gå i skolan.

Kontrollen över mark och naturtillgångar är en av drivkraft bakom den blodiga konflikt som rasat i landets östra delar sedan 1990-talet, där de stridande parterna konsekvent använt massvåldtäkter som vapen.

2017 antog EU en förordning som reglerar användningen av guld, tenn, tantal och volfram med ursprung i konfliktdrabbade områden. Att förordningen inte omfattar handel med kobolt, som är en viktig komponent i de litiumjonbatterier som finns i bland annat mobiltelefoner, bärbara datorer och bilar, har rönt kritik från många håll. Sverige behöver därför agera för att EU inkluderar även kobolt i de reglerade mineralerna.

Vi menar vidare att arbetet med att motverka handel med konfliktmineraler, där civilsamhället kan spela en viktig roll, bör prioriteras inom ramen för PGU.

Internationellt bistånd – våra prioriteringar

Humanitärt stöd

Fler människor än på många decennier befinner sig på flykt undan vedervärdig terror och våldsamma regimer i sina hemländer. Enorma humanitära insatser behövs för att skapa trygghet och framtidstro för de medmänniskor som flyr för sina liv. Det rådande världsläget gör att Kristdemokraterna vill avsätta en betydande del av den svenska biståndsbudgeten för humanitära hjälpinsatser. FN:s flyktingorgan UNHCR är den centrala aktören för att hjälpa människor på flykt och så bör det även förbli. Dock har en gigantisk organisation lite utrymme för flexibilitet och insatserna kommer ofta sent. Kristdemokraterna anser därför att det, likt i Danmark och Norge, är dags att bygga upp en egen struktur för att kanalisera hjälpinsatser till flyktingar i utsatta områden.

Vidare har det civila samhället, i form av t.ex. frivilligorganisationer och samfund i utvecklingsländer eller konfliktområden, ofta kontakter och direkta distributionssystem som bör nyttjas, speciellt då biståndet, på grund av väpnade strider eller diktaturregimer, inte alltid når fram via officiella kanaler. Alltför ofta lägger de internationella humanitära systemen endast fokus på internationella organisationer och lämnar de lokala aktörerna utan inflytande. Sverige bör verka för att i ökad utsträckning även kanalisera

det humanitära stödet genom mindre civilsamhällesorganisationer och samfund som arbetar i den direkta ”frontlinjen” i katastrofområden, som har bättre lokalkännedom och som finns på plats långsiktigt.

Kristdemokraterna menar att det multilaterala stöd som Sverige ger till en rad olika FN-organ bör fokuseras och i större utsträckning än tidigare samlas hos de organ som har störst verksamhet bland flyktingar och som arbetar med barns säkerhet och rättigheter, såsom UNHCR, WFP, Cerf och Unicef.

Det behövs en Marshallplan för att återbygga stora delar av Mellanöstern, med långsiktiga och uthålliga satsningar på att skapa trygghet, arbete och utbildningsmöjligheter i och omkring fallerade stater. Det behövs framtidstro i området, liksom goda krafter i Syrien, Irak, Jemen, Afghanistan, Libyen och Mali som kan vara med och bygga upp fredliga, stabila och demokratiska länder. Sverige måste ligga i framkant när det gäller att stödja initiativ för att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt. Att Världsbanken sedan 2016 kunnat initiera ett fondbaserat stöd för att bistå med ekonomisk utveckling och jobbskapande i medelinkomstländer som har tagit emot många flyktingar, såsom Libanon och Jordanien, är mycket positivt. Sverige måste ha en flexibel inställning till att stödja länder som ekonomiskt sett är medelinkomstländer men som tar ett mycket stort ansvar för flyktingmottagande.

Sverige är också med och bidrar till Världsbankens digitala fond (DDP), som hjälper länder att göra internet tillgängligt för befolkningen, med sammanlagt 60 miljoner kronor 2021–24. Under 2020 har Sida betalat ut 218 miljoner kronor i kontantstöd till befolkningen i Sudan, som drabbats hårt av coronapandemins sekundära effekter. Pengarna går direkt till mottagarnas mobiler och omfattar 80 procent av befolkningen. Den här typen av humanitärt stöd bidrar till att lyfta människor ur fattigdom och sker utan mellanhänder. Därför välkomnar vi fler, liknande initiativ direkt till den nödlidande befolkningen, exempelvis i Afghanistan.

Mellan 2013 och 2021 har Afghanistan varit den största mottagaren av svenskt bistånd. Sedan talibanerna återtog makten har Sverige fryst allt långsiktigt utvecklings-samarbete för att istället rikta om biståndet till humanitärt stöd inom ramen för multilaterala organisationer som FN. Det svenska stödet har gjort skillnad, inte minst för alla de flickor som kunnat återvända till skolan. Nu måste det internationella samfundet se till att våra strävanden inte har varit förgäves. Regeringen behöver ta fram en långsiktig strategi för att se till att det svenska biståndet till den afghanska civilbefolkningen kan fortsätta utan att det hamnar i talibanernas fickor. Sverige behöver också sätta press på Afghanistan, i den mån det är möjligt, för att de framsteg som på senare år gjorts avseende kvinnors utbildning och delaktighet i samhällslivet inte ska gå till spillo under talibanernas regim.

Demokratiutveckling – en grund för framtida fred och säkerhet

Sverige ska vara en kompromisslös röst för fred, frihet och mänskliga rättigheter i världen. Att stärka demokratin och öka respekten för mänskliga fri- och rättigheter ska vara centrala mål för det svenska biståndet. Sverige ska stödja demokratikämpar och verka för stärkt yttrandefrihet och tankefrihet i länder där den begränsas. Demokrati och frihet är den bästa garanten för fred och säkerhet. Endast med varaktig och stabil demokrati som grund kan social och ekonomisk utveckling få hållbart fäste i samhällen. Vi kan aldrig acceptera att människor diskrimineras på grund av kön, sexuell läggning eller etnisk eller religiös tillhörighet.

Flera av det civila samhällets organisationer arbetar särskilt för att stödja oppositionella grupper och människorättsaktivister i repressiva stater runt om i världen. Detta arbete är oerhört betydelsefullt för de enskilda som dagligen riskerar sin egen och familjens säkerhet för att stå upp för de fri- och rättigheter som vi alla äger. Svenska organisationers insatser till stöd för demokratikämpar och människorättsaktivister runt om i världen måste ytterligare prioriteras och stärkas. Genom historien har vi sett att enskilda personer kan spela en avgörande roll för utvecklingen i ett land. Många gånger får de och deras familjer betala ett högt pris för sin övertygelse. Sverige bör införa en särskild biståndsstrategi, inklusive en frihetsfond, som inriktas på att ge ett flexibelt och snabbt stöd till människorättsförsvarare så att de kan verka, leva mer värdigt och få kontakt med omvärlden.

Yttrandefrihet är en mänsklig rättighet och en av grundstenarna i en demokrati. Alla människor har rätt att uttrycka sig, ta del av och sprida information och åsikter. Det fria ordet främjar samhällelig och demokratisk utveckling. Internet har förändrat världen, det har ökat människors möjligheter att få kunskap och information, uttrycka åsikter och utbyta idéer. Samtidigt förekommer det att regeringar genom censur, övervakning, restriktiv lagstiftning och filtrering försöker ta kontroll över den informations-spridning och det idéutbyte som internet bidrar till. 2021 är elfte året i rad där friheten och säkerheten på internet har varit på tillbakagång, enligt Freedom House.

Betydelsen av fria och oberoende medier kan inte nog betonas, för medborgarnas tillgång till belysning av skeenden ur ett perspektiv fritt från en repressiv regim. Världen över fångas bloggare och journalister. Sedan 20 år tillbaka sitter den svensk-eritreanske journalisten Dawit Isaak fängslad utan rättegång på grund av sin kritik mot regimen. Både regeringen och EU måste öka sina ansträngningar för att få Isaak fri. Kristdemokraterna menar att krav måste ställas på att den eritreanska regimen släpper Dawit Isaak fri för att Eritrea ska kunna ta emot medel från EU:s biståndsprogram.

Situationen för journalister och oberoende medier har försämrats än mer i Turkiet efter den misslyckade statskuppen 2016. Åtgärderna som alltjämt genomförs som svar på kupp-försöket är djupt oroväckande och hotar demokratiutvecklingen och yttrandefriheten. Kristdemokraterna föreslår ökade medel och ansträngningar för att stärka journalisters förutsättningar och säkerhet i Turkiet.

Värna religionsfriheten

Insatser för att bekämpa förtryck mot minoriteter eller oliktankande grupper behöver prioriteras och intensifieras. Med goda demokratiska värden som grund kommer även den socioekonomiska utvecklingen i utvecklingsländerna att gå snabbare framåt, men på alltför många håll förföljs människor idag för sin tro och drivs på flykt från sina hem under de mest vedervärdiga hot.

Religions- och övertygelsefrihet är en viktig fråga att ta hänsyn till i utformningen av svenskt utvecklingssamarbete. Det handlar om frihet från tvång och frihet att uttrycka sig och om icke-diskriminering. Därför bör nya landstrategier som tas fram alltid innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten. Vidare bör alla diplomater och handläggare på Sida ha genomgått utbildning och fortbildning i frågor som rör religionsfrihet, men de bör även ha förståelse för religionens roll i de lokala samhällena, en religiös litteracitet. Det råder stor brist på respekt för religionsfrihet, och inte minst kristna förtrycks, bland annat i länder som Pakistan, Afghanistan,

Kina, Nigeria och inte minst i Nordkorea. Kristna är den mest förföljda religiösa gruppen i världen.

Även i Iran inskränks religionsfriheten kraftigt. Iran har inlett ett återtag till världsgemenskapen i takt med att sanktionerna mot landet har hävts. Men villkoren för Irans befolkning har inte blivit bättre. Regimen fortsätter att förfölja oliktankande. Konvertiter som har lämnat islam är en särskilt utsatt grupp. Kristna konvertiter arresteras och hålls bland annat fängslade i det ökända Evinfängelset i Teheran där det finns en särskild avdelning för oliktankande och politiska fångar. Sedan revolutionen 1979 har kristna ofta anhållits och åtalats för hot mot den nationella säkerheten eller för spionage. Sveriges rödgröna regering inledde en politiskt strukturerad dialog med Iran 2016 utan att sätta press på den iranska regimen att respektera mänskliga fri- och rättigheter och upphöra med sin förföljelse av kristna konvertiter.

Svenskt utvecklingsarbete måste också ta större hänsyn till det faktum att en majoritet av världens befolkning beskriver sig själv som troende och att religiösa ledare många gånger är de som åtnjuter störst förtroende bland olika grupper. Religion har visat sig kunna vara en positiv faktor för utveckling, men även ett hinder. Oavsett vilket måste religionens betydelse för människor och samhällen alltid beaktas.

Det finns flera goda exempel där svenska trosbaserade organisationer har kunnat nå ut till och påverka religiösa samfund och organisationer i andra länder. De svenska trosbaserade organisationerna har många gånger en helt annan möjlighet att på ett konstruktivt sätt påverka andra religiösa grupper än vad religiöst obundna organisationer och myndigheter kan. Därför är beskedet att Sida under 2021 börjat fasa ut sina humanitära partnerskap med flera trosbaserade organisationer oroväckande. Kristdemokraterna följer utvecklingen och noterar att diskussioner förs mellan de berörda parterna om framtida samarbetsformer. Effekterna av denna förändring behöver utvärderas och nödvändiga åtgärder vidtas.

Ett exempel där svenska biståndspengar skulle kunna göra stor nytta är via kyrkor i exempelvis Irak och Syrien. Flera länder arbetar redan effektivt på detta sätt. USA har sedan 2018 öronmärkt stödinsatser till förföljda kristna folkgrupper i Irak och Syrien.

Det civila samhällets omistliga betydelse

Svensk biståndspolitik bör föras på ett sätt så att det civila samhället stärks. Enskilda organisationer, fackföreningar och trossamfund är inte bara oersättliga som genomförare av offentligt svenskt bistånd utan också mycket betydelsefulla då de ger oss enskilda människor en möjlighet att ta ansvar för utvecklingen i världen. Genom dem kan vi bidra, var och en av oss, för att bekämpa fattigdom och förtryck, och för att lindra nöd hos våra medmänniskor. Det civila samhället är en naturlig plats för människor att göra en insats och visa att det inte går att förhålla sig likgiltig inför världens utmaningar. Genom agendan för utvecklingseffektivitet, som antogs 2016, har stater och andra aktörer gjort åtaganden om att erkänna det civila samhället som aktörer i sin egen rätt och att säkra dess möjligheter att verka fritt. Dock begränsas människors möjlighet att organisera sig i allt större utsträckning. Ett minskat utrymme för civilsamhället är ett utvecklingshinder, då det innebär att organisationer inte kan agera aktörer för utveckling, något som bland annat Agenda 2030 slår fast som helt centralt för att de nya hållbara utvecklingsmålen ska kunna uppnås. Sverige bör sätta hårdare press på partnerländer där det civila samhällets utrymme krymper. Framför allt bör man verka

för att förhindra att nya lagar stiftas som begränsar civilsamhällets och oppositionspolitikers möjligheter att verka.

Det bistånd som idag går till statliga aktörer behöver minska och istället omfördelas till civilsamhället. Dessvärre har civilsamhällets andel av det svenska biståndet minskat i förhållande till andra sektorer under de senaste åren. Budgetnivån för det så kallade CSO-anslaget bör minst följa utvecklingen för övrigt bistånd. Enligt en rapport från den brittiska tankesmedjan ODI från 2021 är humanitära insatser som leds av lokalt verksamma organisationer de mest effektiva. En närmare uppföljning kan ske än vad som hade varit fallet med större internationella organisationer, med en högre grad av personligt engagemang, vilket även främjar långsiktighet. Lokalt verksamma organisationer medverkar också i högre utsträckning till att stärka kvinnors rättigheter än andra insatser.

Idéburna biståndsorganisationer är till stor del beroende av ideella krafter. Många av dessa har begränsade administrativa resurser. Detta gör att större aktörer premieras av Sida. Vår utgångspunkt är att biståndet behöver riktas till en bred palett av aktörer, stora som små, för att kunna göra mest nytta.

Barns och kvinnors hälsa

Den världsomspännande kraftsamlingen för att nå millenniemålen till 2015 gav resultat. Fattigdomen i världen minskade och utvecklingen gick åt rätt håll inom de allra flesta områden. Coronapandemin har dock inneburit ett stort bakslag för fattigdomsbekämpningen och barns och kvinnors rättigheter. Varje år blir tolv miljoner flickor bortgifta före sin artonårsdag, enligt siffror från Unicef år 2020. I pandemins spår har antalet flickor som ryckts från skolgång och gifts bort, kidnappats och sålts som sexslavar ökat lavinartat, exempelvis i länder som Nigeria. Ytterligare tio miljoner flickor beräknas komma att giftas bort utöver de omkring 100 miljoner barnäktenskap som väntas detta årtionde. Även antalet offer för våld i hemmet, sexuellt våld, människohandel och attacker mot skolor har ökat under pandemin.

Stora insatser krävs från de rika länderna för att komma till rätta med den alltför höga barnadödligheten och den undermåliga mödrahälsan i många fattiga länder, främst i Afrika söder om Sahara.

För förbättrad mödrahälsa krävs långsiktigt arbete. ”Snabba lösningar”, som till exempel fler utbildade barnmorskor på plats i dessa länder, avhjälper en del av problemen. Men för verklig förändring för kvinnors och flickors situation krävs i många fall förändrade strukturer och värderingar. Många svåra skador och dödsfall i samband med förlossning sker för att modern varit alltför ung för att kroppen skulle klara av en graviditet och förlossning. Sedvänjan att unga flickor gifts bort måste aktivt motverkas på ett kulturellt och värderingsmässigt plan för att mödradödligheten ska minska. Det handlar till syvende och sist om barn och om att upprätthålla barnens rätt till liv och hälsa. Till det kommer att förutsättningarna för att kunna ta hand om och fostra ett barn ökar om inte modern själv är ett barn. Sverige har en lång tradition av arbete för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), oavsett regering. Tack vare detta har vi blivit en ansedd aktör inom området. SRHR är således ett område där Sverige har ett tydligt mervärde och som är avgörande för att nå de globala målen 2030. Regeringen bör intensifiera insatserna med SRHR i det humanitära biståndet och inom det långsiktiga utvecklingssamarbetet för att motverka tvångs- och barnäktenskap.

Flickors och kvinnors rätt till utbildning och hälsa måste vara en av de högsta prioriteringarna inom svensk biståndspolitik.

Idag finns det 160 miljoner barn, mellan 5 och 17 år gamla, som arbetar. Det är nästan vart tionde av världens barn. Utvecklingen har på senare år gått i fel riktning. Till följd av pandemin beräknas antalet barnarbetare öka med ytterligare nio miljoner till slutet av 2022, enligt siffror från ILO och Unicef.

Det är hög tid att regeringen och dess olika organ frigör sig från den beröringsskräck för religion som man i många avseenden lider av. I annat fall riskerar svenskt utvecklingssamarbete att gå miste om viktiga lärdomar och inte nå sina mål, vilket särskilt drabbar kvinnor och barn. Det är Kristdemokraternas uppfattning att Sida och UD i större utsträckning bör samarbeta med religiösa ledare lokalt för att främja jämställdhet och motverka destruktiva sedvänjor och attityder, våld mot kvinnor, könsstympning och barnåktenskap.

Kristdemokraterna menar att det finns stor potential att via religiösa aktörer ändra på destruktiva attityder och traditioner. Det finns goda exempel på projekt där trosbaserade organisationer har involverats i Sveriges arbete med frågor som rör exempelvis sexuell och reproduktiv hälsa och kvinnors rättigheter. Ett exempel är arbetet med hivprevention i Sydafrika, där svenska trosbaserade organisationer har involverat lokala religiösa ledare i sin verksamhet. Ett medborgarhus i samma land kallat Ujamaa Centre for Community Development and Research har i flera år arbetat med exempel från bibeln för att motverka mäns våld mot kvinnor, med goda resultat som följd.

Det är inte rimligt att barn i vår tid ska behöva mista livet i relativt enkla sjukdomar som diarré och lunginflammation. Vi har idag alla möjligheter att minska barnadödligheten, som till stor del beror på basala och förhållandevis enkelt avhjälpta brister i miljön runt barnen. Arbetet måste fortsätta. Just vaccinationsprogram har visat sig vara ett mycket effektivt bistånd då en relativt billig punktinsats bokstavligen kan rädda liv.

Fortfarande saknar 2,3 miljarder människor tillgång till rent vatten i vår värld, enligt siffror från Unicef 2021. Det har förödande konsekvenser för människors hälsa, och barn drabbas särskilt hårt. En av de sjukdomar som sprids i förorenat vatten är kolera, som enligt uppgifter från Världshälsoorganisationen (WHO) 2021 skördar mellan 21 000 och 143 000 människoliv per år. I det krigshärjade Jemen ser vi det största kolerautbrottet i modern tid; sedan 2016 har över 2,5 miljoner människor insjuknat i kolera. Det här är en av många sjukdomar som inte borde finnas i vår värld 2021. Kristdemokraterna anser därför att stödet till vaccinalliansen Gavi och Globala fonden bör höjas. Som i all biståndsverksamhet behövs noggranna kontroller och uppföljningar för att beivra maktmissbruk och korruption. Vi vill även uppmuntra till fler investeringar i infrastruktur för vatten, sanitet och hygien för att minska spridningen av sjukdomar och antibiotikaresistenta bakterier.

Reformera FN-systemet

Sverige ger ett högt stöd till olika FN-organ och biståndet har ökat kraftigt de senaste åren. Uppskattningsvis en tredjedel av Sidas budget går nu till olika FN-organ. FN är den viktigaste aktören på den internationella arenan och genomför oumbärliga humanitära insatser runt om i världen. Det är inte minst Alfred Nobels fredspris till World Food Programme 2020 ett viktigt tecken på, särskilt som vi ser att behoven inom

flera humanitära områden, såsom bekämpning av hunger, ökar. UNDP har i internationell utvärdering visat sig ha god effektivitet. Tilltron är hög även till FN-organ som Unesco och UNHCR. Men det är också ett faktum att FN och flera av dess olika organ återkommande har kantats av skandaler och oförmåga att hjälpa de mest utsatta. I och med att Sverige är en av de större givarna till FN har regeringen ett ansvar för att aktivt verka för att FN-organ reformeras och blir mer resultatinkriktade, transparenta och effektiva.

Kvinnor i krig och konflikt

Könsrelaterat våld mot kvinnor tenderar att öka kraftigt i konflikt- och katastrofsituationer. Det sker bland annat i form av att sexuella övergrepp som våldtäkt används som strategisk krigföring för att demoralisera fienden och civilbefolkningen. FN framhåller dessutom att sexuellt våld riskerar att förlänga konflikter och öka antalet flyktingar. Kraftfulla åtgärder mot sexuella övergrepp och könsrelaterat våld måste därför vidtas och integreras i internationella humanitära insatser. Kunskapen bland de humanitära aktörerna om det sexuella våldet i krig och konflikt behöver fortsätta att stärkas, men det är också nödvändigt att verka mot mekanismerna bakom det sexualiserade våldet, vilket i många fall bottnar i etniska konflikter eller territoriell kontroll över eftertraktade mineraler.

Sida har en viktig uppgift att säkerställa att det finns finansiering till verksamheter för att hjälpa kvinnor som utsatts för grova våldtäkter, exempelvis liksom den som Nobels fredspristagare Dr Denis Mukwege bedriver på Panzisiukhuset i DR Kongo. Det finns forskning som visar att fredsprocesser där kvinnor funnits med vid förhandlingsbordet blir mer hållbara. Sverige bör fortsätta att främja arbetet med kvinnor, fred och säkerhet genom insatser på FN-nivå liksom via våra svenska myndigheter.

God förvaltning och stärkt rättsväsende

Professor Bo Rothstein och Marcus Tannenbergs rapport Making Development Work – The Quality of Government Approach (Göteborgs universitet 2015) visar att korruption är den starkast bidragande orsaken till fattigdom och bristande utveckling av demokratiska rättigheter runt om i världen. Korruption genomsyrar många samhällen och ger orättvisa fördelar för personer på bekostnad av andras möjlighet att få del av medborgerliga rättigheter som rättvisa betyg, hälso- och sjukvård, läkemedel, nödvändiga tillstånd för olika verksamheter samt rättmätigt stöd av rättsväsendet i brottmål och konflikter. Detta underminerar medborgarnas tilltro till samhällets institutioner och deras förmåga att upprätthålla lika villkor för alla. Genom bistånd till uppbyggnad av oberoende revisionsmyndigheter i biståndsländer kan maktmissbruk upptäckas och lagföras. Det är en grundsten för att vända utvecklingen i länder med krympande demokratiskt utrymme. Likaså har stöd till uppbyggnaden av effektivt fungerande statlig administration och tillämpning av rättsstatens principer direkt påverkan på de flesta standardmått för mänskligt välbefinnande som barnadödlighet, förväntad livslängd och barnfattigdom. Förra generalsekreteraren för FN Kofi Annan noterade att ”god förvaltning är den kanske enskilt viktigaste faktorn för att utrota

fattigdom och främja utveckling”. Även Agenda 2030 tar upp vikten av god förvaltning för att bygga effektiva, ansvarsfulla, transparenta och inkluderande institutioner. En fungerande och oberoende revisionsmyndighet är en viktig del i att följa efterlevnaden av rättsstatens principer och motverka korruption. När korrupta ledare och tjänstemän ställs till svars av oberoende domstolar läggs grunden för ett samhälle där alla människors likhet inför lagen respekteras. På så sätt kan befolkningens tilltro till ett samhällssystem som värnar om sina medborgare byggas upp. I statsfinansierat svenskt bistånd måste dessa aspekter tillmätas än större betydelse än hittills.

För att utsatta människor ska kunna resa sig ur fattigdom och känna hopp om framtiden är inte bara frihet, demokrati och ekonomisk tillväxt avgörande, utan även rättvisa villkor, rättssäkerhet och respekt för mänskliga rättigheter. I alltför många länder följs dock inte de rättsstatliga principerna och villkoren för fängslade är i vissa fall så undermåliga att människovärdet kränks.

En viktig del av biståndspolitiken är därför institutionsbyggande med syftet att förstärka det mottagande landets rättsväsende, de rättsstatliga principerna och respekten för mänskliga rättigheter.

Det svenska utvecklingsbiståndet behöver därmed i högre grad än tidigare gå till att stärka rättsväsendets institutioner i låg- och medelinkomstländer genom hela rättskedjan: polis, domstolsväsende och kriminalvård. Det här kan exempelvis ske genom att utveckla nya fängelser i syfte att främja en välfungerande kriminalvård med humana villkor och personal som utbildats i effektiva behandlingsmetoder och respekt för mänskliga rättigheter. Verkyget kan också användas effektivt för att bekämpa korruption.

Sverige bedriver redan idag liknande projekt i bland annat Bosnien-Hercegovina och Kenya, och det finns även exempel på biståndsprojekt från Danmark, Finland och Nederländerna som bland annat handlade om att bygga fängelse i Somalia. Det skulle exempelvis kunna ske i samverkan med FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå (UNODC). Kristdemokraterna föreslår därför att Sida och Kriminalvården gemensamt ska få i uppdrag att få till stånd en humanitär kriminalvård i länder där det behövs och som anses lämpliga. Detta kan finansieras genom omfördelning inom ram och tas från biståndsmottagare som inte lever upp till de högt ställda kraven på bistånd.

När bistånd missbrukas

I tider då miljontals människor flyr från korrupta och diktatoriska regimer måste vi börja fråga oss vad dessa länders regeringar är skyldiga att göra för att bistå den egna befolkningen. Demokratikämpar och humanitära organisationer verksamma i diktaturer är i stort behov av omvärldens bistånd, och det är av största vikt att dessa medel främst kanaliseras via civilsamhällesorganisationer eller internationella multilaterala organisationer och inte via korrupta regimer. Mot bakgrund av den negativa demokratiska utvecklingen i många länder bör Sverige utarbeta strategier för att sätta press på mottagarländer att ta ansvar för sina medborgare och leva upp till ratificerade konventioner. Det svenska biståndet ska vara effektivt och ha tydliga mål. I Bergen i Norge har det under 2021 öppnats ett forsknings- och innovationscenter som ska analysera effektivitet och måluppfyllnad i biståndsprojekt med såväl offentliga som idéburna huvudmän. Centret, kallat Development Learning Lab, finansieras av norska

UD. Sverige bör ta efter detta och inrätta en egen enhet för nydanande och evidensbaserad metodik inom biståndet, som ett led i att bygga upp en bättre internrevision av biståndet.

Palestinska områden och UNRWA

När regeringen hösten 2014 erkände de palestinska områdena som stat ställdes inga motkrav. Kristdemokraterna var kritiska då, liksom nu, och anser att erkännandet skedde på ett förhastat och ogenomtänkt sätt. Vi ser hur de palestinska områdena fortsätter att utvecklas i fel riktning. Uppvigling till våld, indoktrinering och hatpropaganda är fortsatt vardagsmat i regionen.

Sverige måste bilateralt och via EU ställa hårdare krav på den palestinska ledningen. De allvarliga brotten mot mänskliga rättigheter måste upphöra. Att biståndspengar dessutom går till institutioner som ger ekonomiskt stöd till terrordömda eller sprider antisemitism är förkastligt och måste få konsekvenser.

Det är angeläget att stödja den palestinska civilbefolkningen. Självklart ska Sverige tillsammans med EU och andra internationella aktörer arbeta för demokrati och mänskliga rättigheter i palestinska områden; det ligger även i Israels intresse och främjar möjligheterna till en fredlig tvåstatslösning. Men när biståndsmedel motverkar sitt eget syfte och i själva verket bidrar till fördjupade motsättningar är det hög tid att agera. Kristdemokraterna kräver att politiken gentemot och biståndet till den palestinska myndigheten görs om i grunden och att inget bistånd ges till den palestinska myndigheten så länge myndigheten och dess företrädare ägnar sig åt terrorhyllningar och uppvigling till våld mot Israel och kränker de grundläggande mänskliga rättigheterna. Hårdare krav på kontroll måste också ställas på andra organisationer inom de palestinska områdena som mottar svenskt bistånd.

Vidare har Kristdemokraterna sedan tidigare kritiserat FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar, UNRWA, som inte långsiktigt har bidragit till att lösa palestinernas problem. I stället har UNRWA institutionaliserat ett system med ärvd flyktingstatus och permanenta flyktingläger.

I en internationellt uppmärksammas granskningsrapport från 2019 riktades även allvarliga anklagelser mot organisationens högsta ledning som enligt rapporten ägnat sig åt "nepotism, repressalier och andra övertramp för personlig vinning och för att tysta legitim kritik". Flera länder frös då sina bidrag till FN-organet, däribland Schweiz, Nederländerna, Nya Zeeland och Belgien. Besluten föregicks även av en omfattande kritik mot ineffektivitet, korrupktion och det faktum att UNRWA i delar av sin verksamhet legitimerar och sprider antisemitism.

Förtroendekrisen är inte över och kom vid en tidpunkt när FN-organisationen redan brottas med svåra problem. Utan omfattande reformering av ledning och verksamhet och utan klara förändringar av de strukturer som legitimerar antisemitism och terrorstöd anser Kristdemokraterna att även Sverige bör frysa biståndet till UNRWA. Sverige, som en av UNRWA:s största givare, måste ta sitt ansvar och arbeta för en reformering av FN:s bistånd till palestinska flyktingar med sikte på att överföra verksamhet och ansvar till flyktingkommissariatet UNHCR, som idag ansvarar för omhändertagandet av en stor del av världens resterande flyktingar, undantaget de palestinska.

Irak

Irak är i stort behov utav återuppbyggnad och utveckling. Det råder ingen tvekan om att det irakiska folket behöver framtidstro, men korruption, terrorism och svagt politiskt styre hindrar utvecklingen i landet. Kristdemokraterna menar att högre krav måste ställas på regimen i Bagdad. Sverige kan inte längre se mellan fingrarna när den politiska ledningen accepterar systematisk förföljelse och fördrivning av kristna i norra Irak. I området kring Nineveslätten pågår en av centralregeringen i Bagdad sanktionerad etnisk rensning av kristna ursprungsbefolkningar, assyrier/syrianer/kaldéer. Trots att Islamiska staten försvagats och militärt slagits tillbaka lever uppfattningen kvar att kristna ska betraktas som ”otrogn”.

Genom vad som kallas demografisk förändring (demographic change) kan muslimska familjer flytta in där kristna familjer tvingats flytta ut. Samtidigt pågår systematiska trakasserier av kristna grupper från den ökända Iranstödda milisstyrkan Hashd al-Shaabi.

Även homosexuella lever under mycket svåra förhållanden i Irak och angreppen har ökat sedan USA:s tillbakadragande 2011. Homosexualitet är uttryckligen förbjudet inom såväl polis som militär. Hedersmord på eller förföljelse av homosexuella beivras inte.

Med anledning av den oroande utvecklingen i landet, som den politiska ledningen är ytterst ansvarig för, menar Kristdemokraterna att Sveriges utvecklingsbistånd till Irak bör minska till dess att den irakiska ledningen visar att man tar problemen på allvar. Det humanitära biståndet ska inte påverkas av detta.

Islamic Relief

Mellan 2010 och 2019 har Sida förmedlat 627 miljoner svenska kronor till Islamic Relief och sedan 2013 är biståndsorganisationen en av Sidas strategiska humanitära partnerorganisationer. Det har dock visat sig att Islamic Relief har kopplingar till den islamistiska och extremistiska rörelsen Muslimska brödrskapet. Det har även uppdagats oegentligheter och ren antisemitism i Islamic Reliefs ledning, både i högkvarteret i Storbritannien och i Sverige. Det räcker inte att gång på gång byta ut ledningen när antisemitiska uttalanden uppdagas i medierna. Sveriges regering måste nu på allvar visa att det inte går att kompromissa med demokrati och mänskliga rättigheter och därmed frysa biståndet till Islamic Relief.

Klimatbistånd och katastrofförebyggande arbete

Klimatfrågan och utsläppen av växthusgaser är en av vår tids största utmaningar. Utsläppen och den globala uppvärmningen känner inga gränser och måste lösas i internationellt samförstånd. I svenskt bistånd är klimatbistånd en livsnödvändig framtidssatsning.

Det är genomgående befolkningen i låginkomstländer som drabbas hårdast av klimatförändringarnas konsekvenser, i form av orkaner, översvämningar och torkkatastrofer. För att långsiktigt klara den globala livsmedelsförsörjningen behövs kraftfulla åtgärder för att stoppa öknarna från att fortsätta breda ut sig, de bördigaste jordarna från att spolras bort av skyfall och flodvågor, atmosfären från att förorenas och

arternas mångfald från att utarmas genom monokulturer. Tio kronor i förebyggande syfte sparar 40–70 kronor i katastrofinsatser, enligt en rapport från We Effect 2014.

Kristdemokraterna vill ur detta perspektiv att regeringen uppdrar åt Sida att inom ram öka stödet till hållbar livsmedelsproduktion med fokus på småskalighet i låginkomstländer, och på katastrofförebyggande åtgärder.

Gudrun Brunegård (KD)

Lars Adaktusson (KD)

Andreas Carlson (KD)

Ingemar Kihlström (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

Tuve Skånberg (KD)